

Skaitymai

Nr. 11 (17)

Augsburgas, 1946 m.

Kovo mėn. 16 d.

II metas

Mafroala

JAUNOJI LIETUVA

(Tęsinys)

PENKTOJI GIESMĖ

I

Išėjus, jei didžios, nemiršta kaip
žmonės,
Tik nelina, kaip saulė, ramiai, be
karionių:

Jos mėto ne kartą žalius!
Užtat gi, kad saulė nušvie ant dangaus,
Nustelbė diegal dar sveikiau atsigaus,
Ją valsius palaimintas bus.

Atėnų ir Spartos pagirtinai sūnūs,
Atmiņę garsius pranokėję gallūnus,
Iš amžino miego psykla!
Iš velniak išlemaų galybe pulkus,
Prieš Graikiją stūnias jėncarų pulkus,
Štai pačiai belateiviams jau dytal

Pabudo ir slavai. Kosovo*) kapai,
arytum, tėvų užžavėti varpai,
Vrablio ir širdis nukratė:
Nudžiugo Makedava, Morica raudojus,
Srauniau išsibėgo nuo Alpių Dunojus,
Kai tekantią aušrą užmašė.

Ir vengras vergauti toliau nesutiko.
Užsigėdė Stepono įvento vainiko
Ant savo karalių galvos;
Slovakai, Lužičai ir net Pamarys,
Net Suomij grahitus aplankę slavus
Už įvinstančią laisvę kovos.

Laimėkite, jaunos pakylančios šalys!
Už laisvę kariauti padės Visagalis!
Drąsiai už tėvynę į kovą!
Nors-įėjogs gal silpnas, bet stiprius
dviasia:

Kas tėva su melu, su širdžia didžia,
Tam Viešpats patsai bus vadova.

Karadžić, Safarik, Dobrowski, Deakel**)
Vardai jūsų garbis per amžius skambės,
Ir sūnūs sūnams, jūsų darbus apsakę.
Didžiulis ir, sau panorėję garbės,
Į darbą sustos, kaip tėvų miltinai,
Ir žadins kitus taip, kaip jūsų vardai!

II

Po Lietuvą miegta tėvynės vaikai;
Per amžius juos žudė vargiogi laikai,
O pranašai skelbė kapus,
Nuvargę, nupuolę, nustoję villies,
Sovystyti pačiai tamsiosios nakties,
Kada, oi kada atsilbus?

Per Lietuvą Nemunas eina platus;
Ne jam atrakydinti pančių rakitus
Banguoja skurdus, nusimėnęs!
Kaip milžinas kelias ir daušos į fonus,
Pavasario metais senovės vaidonus
Ir savo jaunystę atmiņęs.

Užmigo tėvynės hajorai gallūnais
Dvasia svetima jų galvinami kūnai;
Tėvų patikimą užmiršo;
Nustoję senobinio būdo, bešuvio,
Viešai užsigynę net vardo lietuvių,
Tėvynę sau kitą išpėšol...

Jų garbis prabochiai į Brastą, Parčovą
Keliavo ginkluoti, tarytum, į kovą,
Apginti Podolę nuo brolių;
Šandieną kovoja už Vilniaus lenkystę,
Ar džiugtas, kad kūdikį sūnų suvystė
Patį parvežta iš maskolij!

Neklauskis jaunomena jos idealo:
Nuskurdos, sunyko, krūtinės atšalo,
Kaip žemė be šilto lietaus!
O, klausimel! veltui, kame jos tėvynė:
Prabochių didžiai, kaip vergai, užsigynė
Ant vieškello pilko, plataus.

*) Vok Stefanovič Karadžić — gar-
sus serbų poetas; Safarik ir Dobrowski
— garsis slavų ir ypatingai čekų
praetinis tyrėjai; Pranciškus Deak —
garbingiausias karlautojas už vengrų
laisvę.

Jei nori atrasti lietuvių šandieną,
Ieškok, kur aprūkė, šlaudinai stogai!
Senų padavimų ilgimai ne vieną,
Kurie užsilko per amžius ilgai;
Tačiau ir tenai, kas atėjo į mantą,
Senelių tėvų jau kalbos nesupranta.

III

Kas Varkuvos miestą nors kartą
aplankė,
Kam teko sau progą atrasti parankią
Paspraiktį nuo giobos tėvų,
Tas žino Saksonišką Sodą, Alėjos
Ten tamsios, Studentai ir rūbų siuvėjos
Sau paskiria ten „randez-vous“.

Aplanko jį kartais ir ponai, net ponios,
Šikais pasirodžiusios, grakščios,
malonios;

Už medų saldėsnės jų buzės,
Kad šneka, tau rodos, lakūngalais
gieda;

Sirdies jų nepirkst už mistingio žiedų;
Teisingai tai šaurio prancūzės.

Lietuvio, kaip sakoma, būdas, šneka
Per sunkūs; jį lenkės vadina meška.
Lieturiams nuo amžių jos užo:
Jogaila Jadvygą jų taip pamylėjo,
Kad Algirdo tėviškės išsūdidėjo
Ir Vytautai Vilnių paliko.

„Tu, Jakaitai, žūrėk!“ besityčiojo
Tumas;

„Tų lenkių deivų stebuklingas
grakštumas!“

Meiltingos, kaip giostomos katės!
Iš Dievo malonės poetas! Rašyti
Gali tik sonetas ir širdį įgyti! ...
Laimingas, eiluoti įpratus.“

Suamanyų pilnas, prie ginčų pripilatas,
Smilgaitis pradėjo užstoti lietuves:
Ne kartą įsiai apie Palangą matęs,
Kurias tik papuošk, o tau širdį naves
Kur tikantai: Kęstutis, Birutė ties mure
Išvydęs, užmiršo kryžiuočius ir karę.

*) Nelaimeižga kova Kosovo laukius
buvo XIV amž, paskutinioji; po jos
jau visi Balkanų pusiasalio slavai pa-
teko į turkų vergiją.